

ALEMANIAN, 9 EUROKO TIKETA: GARRAIO PUBLIKOA BIZIBERRITZEKO URRATSA ALA JENDEEN HASERREA BARETZEKO TRIKIMAILUA?

Hiru hilabetez, Alemanian kasik doan -9 euro hilabeteko!- bidaiatzeko aukera, horra harri batez bi txori hil nahia: garraio publikoak sustatuz ingurumenari lagundu eta inflazioagatik urduri dabilen herritarra baretu. Lortuko ote ditu helburuak? Deutsche Bahn tren konpainiak, bada ez bada ere, ohartarazi du trenak jada atzerapenez dabiltzala eta zaharkitutako azpiegiturak moldatu arteko urteetan gorabehera handiak izango direla.

 PELLO ZUBIRIA KAMINO

Aspaldiko uda beroena izanen da, ez izan dudarik, 2022koa. Lurraren klimaren berotzeak eragindako galda biziari gehitu baitzaizkio energia krisia, jendeak langabezia eta bizitzaren garestitze handiaz zigortu dituen estualdi ekonomikoa, Ukrainako gerra eta -iragartzen zaigunez- baita elikagaien urritze orokorra ere.

Gobernuek fite mugitu beharra daukate herritarrei erakusteko ondo ulertu dutela haien ezinegona: estatu guztieki iragartzen dituzte neurri sozial deigarriak, atzo bertan aipatu ere ezin ziren merkatuaren indarrak jainkotu dituen Mendebalde neoliberalen: bat-tak familia zaurgarrientzako bonuak,

besteak deskontuak gasolinaren prezioan, honek energiaren multinazionalen hegalak moztea, hurrengoak garraio publikoak kasik debalde...

Alemaniko gobernuak asmatu du deigarriena. Sozialdemokratek, Berdeek eta Liberalek osatutako koalizioak iazko udazkenean gobernu programan garraio bide publikoen sustatzeaz adostutako neurri izarretako bat ekainean gauzatu du: aurtengo udarako ezarri dute hilabete osorako balio duen 9 euroko tiket unibertsala, herrialde barneko edozein garraio bide publiko erabiltzea ahalbideratzen duena. Gobernuak 2.500 milioi euroz elikatu duen *9-Euro-Ticket* operazioa uler daiteke alemanak hiru hilabetetan egiten ari diren test moduan ere, agintariek ezarritako

neurri sozialek zein eragin eta ondorio dituzten frogatzeko. Horiak eta askoz gehiago beharko baitira, aditu askoren iritzian, udazkenean asko estutuko den krisi orokorraren aurrean bake soziala kontrolpean edukitzekotan.

Maiatza amaitzerako zazpi milioi tiket salduak zituzten eta garraio publikoaren patronalak kalkulatu du uda osoan zehar 30 milioi tiketen langa gaindituko dutela. Berehala zabaldu dira neurriaren arrakasta erakusten duten jende mugimenduen albisteak. *Nius* egunkari digitalean Salvador Martinez Masek kontatua du Mendekosteko zubian zientoka punki gazte eta ez hain gazte bildu zirela Alemaniako iparrean dagoen Sylt ugartearen ospatutako hiru eguneko jaialdira, "ordu luzez bidaiatu

GARRAIO PUBLIKOAK, ESKURAGARRI

9 euroko tiketarekin edozein herritarrek hilabetez erabil ditzake Alemaniako garraio publiko guztiak, distantzia luzekoak ezik.

ostean, transbordo ugari eginda. Heda-bide eta sare sozialek erakutsi dituzte punkiok Sylteko hiriburu Westerlandeko plaza nagusian festa zalapartatsuan. Leku turistiko eta nahiko elitista den Westerlandeko irudiok –askori oroitarazi dizkietenak Berlin edo Hanburgo-ko auzo alternatiboetako asteburueta-koak– ez ziren posible izango ez balitz izan 9 euroko tiketarengatik”.

Txalo orokorren ifrentzuan, neu-riokiko fidagaitz eta kritikoak ere asko dira, Thomas Schnee kazetariak kontatu duenez *Billet de train à 9 euros en Allemagne: entre enthousiasme immédiat... et déraillement à venir* ("9 euroko tren txartela Alemanian: berehalako ilusiotik... badatorren istripura") kronikan, *Marianne* astekarian. Länder

Hilabete osorako balio duen 9 euroko tiketa ezarri dute, uda honetan edozein garraio-bide publiko erabiltzea ahalbideratzen duena

autonomoetako agintari batzuen ustez, jarritako helburua ezingo da lortu soilik 2.500 milioi euro inbertituz. Landa eremuko eskualdeak dira kexu, batez ere, hiru hilabeteko operazio honek funtsean hiritarrak lagunduko dituelako, baserri eremuetan egin beharreko inbertsioak berriro ere ahaztuta.

Garraio-bide publikoen erabiltzaileen elkarteak eta ekologista asko ere ez daude pozik, agintariak funtsezko arazoari heldu ordez opor garaiko demagogia egin omen dutelako. Eta funtsezko arazoa zein den azaltzera etorri da... nor eta gure SNCF, RENFE eta Euskotreneen parekidea den Deutsche Bahn-eko zuzendaria: egia dela azken hilabeteetan lau trenetik hiru beranduegi dabiltzala, Alemanian sartuta daudelako zaharki-

tuta dagoen trenbide sarearen matxurak konpontzeko eta azpiegitura osoa modernizatzeko lanetan. Richard Lutzek gaineratu du egoera hau ez dela bideratuko gutxienez... 2030 urtea arte!

The Local albistegi elektronikoa Brian Melicanen sinadurarekin argitaratu du: *Germany's €9 ticket for summer is just a gimmick, not a solution* ("Alemaniako 9 euroko tiketa trikimailu bat da, ez soluzioa"): "Herritarrok, batez ere ni bezala gure bizi osoa garraio publikoan egin dugunok -autoa gidatzen ere ez dut ikasi- ez guke erori behar euforia orokortu honetan eta zorrotzago aztertu beharko guke zein diren 9 euroko tiketaren balizko helburuak eta ea lortu ote ditzaken. (...) Nire ustez, 9 euroko tiketa ez da eraginkorra izango, eta hori onenean; zeren eta txarrean desastre txiki bat izango da".

JAIALDIETARA IA KITORIK

Punki jendea Westerlandeko geltokira iristen Mendekosteko jaialdira: 9 euroko tiketaren arrakastaren ikurtzat erakutsi dituzte hedabideek.

Garraibide publikoen erabiltzaileak eta ekologista asko ez daude pozik, agintarietako arazoari heldu ordez opor garaiko demagogia egin dutelako

Gobernu koalizioan, neurri honen helburua Berdeentzako da tiket kasik dohainekoarekin garraio publikora erakartzeko sekula interesatu ez zaizkien herritarrek, autoen erabilera gutxituz. SPD sozialdemokratik udako pizgarri ekonomiko bat, opari bat, eman nahi lieke krisiak estatusunean jarri dituen herritarrei opor garaian. Garraio publikoak maite ez dituzten FDPko liberalek ez dute oztoporik jarri, aldi berean autotzako erregaien prezioetan ere launtzak erabaki direlako -liberalek sekula ez dute sinetsi garraio publikoan-.

Alemanian, dio Melicanek, garraio publikoaren okupazio tasa %80an baldin bazegoen, neurri honekin lortuko dena da tren eta autobusetan jende pilaketak handitzea, noiz eta COVID-19a erabat kontrolatu gabe dagoen eta maskara erabiltzea derrigorrezkoa denean. Oron

CHRISTOPH SCHMID

TRENBIDE SAREA, ZAHARKITUTA

Azken hamarkadetan agintariak inbertsioak murriztuta, Alemaniako trenbide sarea zaharkituta dagoela aitortzen dute konpainiako arduradunek berek.

buru, lehendik tarifa normalekin ere bidaiatzeko arazorik ez zeukaten askok orain hiru hilabetez kasik doan bidaiatu ahal izango dute; garraio publikoen betiko erabiltzaileek, berriz, sufritu beharko dute antxoak latan bezala bidaiatu beharra... eta uda amaieran tarifa arruntak itzultzean zerbitzu publikoak aurkitu daitezke erabiltzaile jaitsiera handi batekin. Hori litzateke 9 euroko tiketaren ustezko arrakastaren paradoxa.

Azken hamarkadetan auto pribatuaren mesedetan inbertsiorik gabe baztertutako garraio publikoei begira jarri

Alemanian azken hamarkadetan autoaren mesedetan inbertsiorik gabe baztertutako garraio publikoei begira jarri dira orain agintariak

dira orain agintariak Alemanian, ea horrekin arindu dezaketen bizimoduaren garestitze orokorrak eta zehazki erregaien prezio esajeratuak jendeetan eragindako larritasuna. Aurretik ezin jakin ea 9 euroko tiketarena suertatuko den arrakastatsua edo porrot, baina bai da ziurra ekain, uztail eta abuztuan luzatuko den esperimenduak informazio ona emango duela bai jendeen jorkabideez eta bai garraio publikoaren lorpen, ezintasun eta beharrez. Norbait egongo al da Euskal Herrian ere esperimendu horri begira. ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia

T. 943 420 624

www.zinkunegioptika.com

